

Perusta kommunalistiselle ohjelmalle

Eirik Eigliad
suom. Jussi Haverinen

15. syyskuuta 2009

Perusta kommunalistiselle ohjelmalle

Teoria ei ole korkeassa arvossa nykyisissä radikaaleissa liikkeissa.¹ “Älä teoretisoi!” on nähtävästi monien nykypäivän itse–itseään radikaaleiksi kutsuvien iskulause, korostaen sen sijaan aktivismia ja protesteja. Siinä mitä tällä hetkellä kutsutaan vasemmistoksi ei ainoastaan ole voimakas anti–teoreettinen suuntaus, mutta jotkin uudet yhteiskunnalliset liikkeet ovat jopa kannattaneet irrationalismia hyveenä. Tämän mukaisesti he ovat muurautuneet sisään pragmaattisuuden, elämäntavan korostamisen ja epäpoliittisen mielialan aitaukseen. On huutava pula vaihtoehdoille tälle älylliselle rappeutumiselle. Yhteiskuntaekologia ja sen kommunalismi erottuvat tässä mielessä johdonmukaisena poliittisena filosofiana ja vallankumouksellisena lähestymistapana.²

Yhteiskuntaekologisen kommunalismin ilmaantuminen

Yhteiskuntaekologia ilmaantui vastauksena perinteisen radikalismien laskujohtoisuudelle, joka oli käsitelty ensisijaisesti kamppailua palkkatyöläisten ja pääoman välillä. Toisen maailmansodan jälkeen kapitalismin radikaalisti uudet kehitykset pienensivät proletariaatin numeerista kokoa. Samalla sosialidemokraattisten puolueiden menestys monin paikoin länsimaissa helpotti joitakin välittömimpiä taloudellisia ja yhteiskunnallisia ongelmia, jotka markkinatalous loi. Tämä johti ammattiliittojen ja hallitusten läheiseen yhteistyöhön, että kapitalismista tehtäisiin helpompi niellä. Tätä seuraavina

¹Tämä essee julkaistiin alunperin Left Green Perspectives #40 (helmikuu 1999). Sitä on muokattu hieman Communalism lehdessä julkaisua varten. Se kirjoitettiin vuosi ennen maailmanlaajuisia “globalisaation” vastaisia radikaaleja protesteja, mutta se ei ole missään mielessä menettänyt ajankohtaisuuttaan.

²Että lukija saisi yleisen katsauksen yhteiskuntaekologiaan ja kommunalistiseen politiikkaan tulisi lukijan tutkia Murray Bookchinin *Remaking Society: Pathways to a Green Future* (Montreal: Black Rose Books, 1989) ja Janet Biehlmin *Yhteiskuntaekologian politiikka* kirjoja (alkup. *The Politics of Social Ecology: Libertarian Municipalism*, Montreal: Black Rose Books, 1997)

vuosina, Marxilaisten väitteistä huolimatta, tuli selväksi että työläisten liike ei muodostanut hegemonista voimaa yhteiskunnalliseen muutokseen.

Varhaisella 1960 -luvulla uusi radikalismi kehittyi yhteiskunnalliselle agendalle ilmaantuvien uusien aiheiden ympärille. Naisten sorto ja ekologinen tuho, rasismi ja Vietnamin sota johtivat voimakkaisiin uusiin yhteiskunnallisiin liikkeisiin, tämän lisäksi oli erilaisia kansalaisten aloitteita — joista mitään ei voitu sisällyttää liikkeisiin, jotka perustuivat tehtaaseen liittyviin aiheisiin. Nämä radikaalit liikkeet vaikuttivat julkiseen mielipiteeseen voimakkaasti. Valitettavasti näillä liikkeillä oli kuitenkin suuria rajoituksia eivätkä ne aktualisoineet potentiaaliaan tulla oikeasti vapauttaviksi yhteiskunnallisiksi voimiksi.

Itse asiassa ne jäivät sirpaloituneiksi ja ne otettiin usein mukaan, eklektisellä tavalla, vallitsevaan kulttuuriin. Tästä seurasi ”identiteettipolitiikan” nousu ja perustavalla tavalla muutettuja yhteiskunnallisia suhteita vaatineiden johdonmukaisten radikaalien lähestymistapojen lasku. Useat kamppailut sulautettiin eksistentiaalisiin ja jopa henkilökohtaisiin aiheisiin, hyläten tarve syvällisemmälle teoreettiselle tutkinnalle, ja heidän liikkeistään tuli tiukasti aiheeseen liittyviä sekä ad hoc luontoisia. Tätä kehitystä ”uusien yhteiskunnallisten liikkeiden” sisällä, kuten niitä myöhemmin kutsuttiin, seurasi kehitykset yliopistoissa: vasemmiston epäonnistuttua perustamaan vapauttavaa ja yhteistyölle perustuvaa yhteiskuntaa, sadat uskonsa menettäneet radikaalit kulkivat yliopistoihin ja anti-totalitarismin nimeen aloittivat akateemisen ristiretken vallankumouksellisen liikkeen objektiivisuutta vastaan.³

Stalinistiseen totalitarismiin idässä ja yhteiskunnalliseen konservatismiin lännessä johtaneiden olemassaolevien työväenpuolueiden dogmaattisuudesta ja autoritaarisuudesta kuvottuneina nämä akateemikot eivät lopettaneet vulgaarin Marxilaisuuden ja autoritaaristen järjestäytymismuotojen kritiikkiin. Postmodernismin, eettisen relativismin ja ”sosiaalisen dekonstruktionismin” nimessä he edistivät totalitarismin vastustustaan vainoharhaisella tavalla. Edistys hylättiin illuusiona, opetustyö esitettiin autoritäärisenä, ideologiaa pidettiin dogmaattisena ja järki itse hylättiin — nämä ovat ominaisuuksia, jotka määrittelevät kaikkia merkityksekkäitä yhteiskuntateorioita. Kun he vetäytyivät julkiselta kentältä yliopistoihin, he halveksuivat jopa niitä arvoja, jotka olivat inspiroineet vallankumouksellisia päälle puolentoista vuosisadan ajan. Sen sijaan, että he määrittelisivät uuden vallankumouksellisen projektin nämä entiset radikaalit hylkäsivät sen periaatteessa kokonaan, parhaimmillaan ottaen osaa sattumanvaraiseen joidenkin olemassaolevan yhteiskunnan piirteiden kritiikkiin.

Kuitenkin ne perustavat suhteet, jotka muodostavat tämän yhteiskunnan ovat vieläkin muuttamatta. Ainoastaan riiston yhteiskunnallinen ongelma ei ole jäljellä, vaan myös muut vieraantumisen ja sorron muodot vaativat huo-

³Tästä akateemisesta suuntauksesta tuli laajalle levinnyttä Ranskassa Pariisiin 1968 huhti-kesäkuun tapahtumien epäonnistumisen jälkeen.

miotamme, kuten kasvava keskitetty valta, yhteiskunnallinen homogenisaatio ja alati laajempien kulttuurillisen elämän alueiden tuotteistaminen. Tämän lisäksi ekologiset seikat tekevät uudelleenharkinnan yhteiskunnan roolista biosfäärissä välttämättömäksi. Tämän pahuuden juuret ovat periaatteessa herruuttamisen yhteiskunnallisessa rakenteessa ja varsinkin kapitalismin taloudellisessa järjestelmässä. Markkinatalouden dynamiikka ja sen pakko kilpailulla tulee aiheuttamaan sen, että se kerää voittoa ihmisten ja biosfäärin kustannuksella. On itsestään selvää, että vallankumouksellista yhteiskunnallista lähestymistapaa tarvitaan, että päästään eroon kapitalismista ja hierarkiasta lopullisesti. Tämän kaltaisen yrityksen täytyy ylittää sosialismin ja anarkismin perinteiset muodot ja varmasti kaikki mikä kulkee nykyään “vasemmistolaisuutena” tai “radikalismina”. Tästä huolimatta meidän täytyy säilyttää perinteisen vasemmiston parhaat puolet, kuten sen sitoumus järkeen, sen rakentava utooppisuus, sen luokka-analyysi ja sen osanotto julkiseen elämään ja yhteiskunnallisiin kamppailuihin — samalla kun se laajensi niitä. Emme voi antaa politiikkamme olla sattumanvaraista; pikemminkin meidän täytyy pohjustaa se sekä ideologisesti että historiallisesti radikaaliin yhteiskunnalliseen teoriaan ja vallankumoukselliseen perinteeseen.

Yhteiskuntaekologia, vastaten tähän haasteeseen, on kehittänyt johdonmukaisen poliittisen filosofian. Sen perusti alunperin vuonna 1964 radikaali Amerikkalainen ajattelija Murray Bookchin. Tämä lähestymistapa yhdisti yhteiskunnallisen anarkismin vapauttavat ajatukset ekologisiin aiheisiin ja onnistui silti säilyttämään Marxilaisen perinteen parhaat puolet, varsinkin sen kapitalismin kritiikin.⁴ Sen projekti vallankumoukselliselle yhteiskunnalliselle muutokselle otti vapaudenhenkisen kunnallispolitiikan muodon. Ekologisen yhteiskunnan luominen vaatii laajamittaista yhteiskunnallisen elämän hajaannuttamista ja siirtymää ekologisiin tuotantomuotoihin. Tämän yhteiskuntaekologisen analyysin mukaan, kapitalismi ja valtio ovat periaatteessa pääsyylliset nykyiseen yhteiskunnalliseen ja ekologiseen kriisiin ja ne täytyy lopettaa, kaikkien muiden hierarkian ja herruuttamisen muotojen kanssa. Radikaalit aktivistit aloittivat kehittämään uusia vapauttavia yhteiskunnallisia suhteita ja instituutioita. Perustavanlaatuinen ratkaisu yhteiskunnallisille ja ekologisille ongelmille on antaa valta kansalle ja luoda libertaarinen sosialistinen yhteiskunta.

Yhteiskuntaekologia johti — säilyttäen tämän perustavan analyysin — kommunalistisen ideologian kehitykseen, sekä myös käsinkosketeltavaan rakenteeseen radikaalille yhteiskunnalliselle ja poliittiselle käytännölle. Kommunalismin politiikka — vapaudenhenkinen kunnallispolitiikka — määrittelee yrityksen voimistaa ja uudelleenmuotoilla kunnat keskitetyn valtion kus-

⁴Murray Bookchinin *Ekologia ja vallankumouksellinen ajattelu* kirjoitettiin ensi kerran 1964 ja se uudelleen julkaistiin *Post-Scarcity Anarchism* kirjassa (Montreal: Black Rose Books, 1986). Ensimmäisen kerran vapaudenhenkistä kunnallispolitiikkaa kannatettiin esipuheessa Anarchos Groupin *Spring Offensives and Summer Vacations* Anarchos, no. 4 (kesäkuu 1972), joka on myös Murray Bookchinin kirjoittama.

tannuksella. Se pyrkii luomaan ja saamaan valtaan yleisesti käytetyt kansankokoukset kunnissa ja luomaan niistä foorumit joissa kaikki asukkaat voivat ottaa kollektiivisesti osaa oman tulevaisuutensa muovaamisessa. Nämä kansankokoukset tulevat päättämään kaikista tärkeistä yhteisön aiheista, kuten kasvatuksesta, puolustuksesta, terveydenhoidosta, tuotannosta ja jakelusta. Demokraattiset kunnat liittyvät tämän jälkeen yhteen ja muodostavat konfederaatioita, joka on alueellisen organisaation muoto, jossa yksittäiset konfederaalisen neuvoston delegaatit on sidottu mandaatilla ja he ovat takaisin kutsuttavissa kun heidän oma kansankokouksensa niin haluaa.

Kommunistit tekevät selkeän eron demokraattisten kansankokousten, jotka tekevät kaikki poliittiset tai linjapäätökset, ja neuvostojen ja komiteoiden välillä, jotka ottavat hoitaakseen hallinnolliset ja koordinoivat tehtävät. Näiden kunnallisten konfederaatioiden täytyy haastaa, kohdata ja lopulta korvata valtio ja keskitetty valta sellaisenaan. Kommunismi tulee tämän lisäksi korvaamaan kapitalismin kunnallistetulla taloudella, jota ohjaa jakamisen ja solidaarisuuden periaatteet. Demokratisoidut kunnat tullaan sijoittamaan varovaisesti niitä ympäröivään luontoon, ekologisten teknologioiden ja tiedon avulla, näin yritetään luoda ekologinen tasapaino maaseudun ja kaupungin välille.

Vaikkakin vapaudenhenkistä kunnallispolitiikkaa on tietoisesti muotoiltu yhteiskuntaekologisissa piireissä viimeisten kolmenkymmenen vuoden ajan, sillä on silti vahvat juuret yhteiskunnallisissa kamppailuissa. Historiallisesti kommunistinen politiikka löytää juurensa iänikuisesta kamppailusta kaupunkien itsenäisyyden ja valtion imperialististen pyrkimysten välillä. Entisaikojen kuntien asukkaat kamppailivat säilyttääkseen ja laajentaakseen julkisia hyveitä ja kunnallisia vapauksia ja toisaalta ylimystö, kuninkaat ja keisarit tekivät mitä vain voivat tukahduttaakseen paikallisen autonomian ja konfederaation.⁵ Tämä paine on räjähtänyt ajoittain verisiin sisällissotiin ja vallankumouksellisiin kansannousuihin, merkittävimmin suuressa Ranskan vallankumouksessa vuosina 1789–94 ja Pariisin vuoden 1871 kommuunissa, jossa Pariisin asukkaat vaativat Ranskan valtion korvaamista kuntien konfederaatiolla.⁶

Kommunismi dialektisena lähestymistapana

Samalla kun postmodernismi ja sen filosofinen ja eettinen relativismi on keskittänyt huomionsa status quon ideologiseen legitimointiin, yhteiskuntaekologit ovat käynnistäneet toimivan vaihtoehdon radikaalin vasemmiston elvyt-

⁵Löydät kattavan tutkimuksen vapaudenhenkisen kunnallispolitiikan historiallisesta ja teoreettisesta pohjasta Murray Bookchinin kirjasta *From Urbanization to Cities: Toward a New Politics of Citizenship* (London: Cassell, 1995).

⁶Sekä marxilaiset että anarkistit ovat ylistäneet tätä poliittista perinnettä, mutta vain vapaudenhenkisessä kunnallispolitiikassa tämä "kansankokouslainen" tai "kommunardi" suuntaus on saanut tarkkaa teoreettista, historiallista ja ohjelmallista harkintaa."

tämiseksi, jonka päämääränä on yhteiskunnan perusteellinen muuttaminen.⁷ Tästä huolimatta kommunalismi on enemmän kuin pelkkä poliittinen teoria ja vapaudenhenkisen kunnallispolitiikan käytäntö. Jos haluaa tuntea sitä täytyy tutkia kommunalismia johdonmukaisena poliittisena filosofiana, että voi täysin ymmärtää sen vallankumouksellisen yhteiskunnallisen lähestymistavan. Se ei sisällä ainoastaan yhteiskunnallista analyysiä vapaudenhenkisestä politiikasta ja hierarkiattomuudesta, vaan myös filosofian joka antaa kommunalismille sen kehityksellisen ja eettisen terän — tuo filosofia on dialektinen naturalismi.

Dialektinen naturalismi on keino ymmärtää yhteiskunta ja luonto selittämällä ne kehityksellisinä ilmiöinä.⁸ Tässä mielessä luonnolla on oma evoluutionsa, samoin kuin yhteiskunnalla on oma historiansa. Biologisia tai kulttuurillisia ilmiöitä ei voi kunnolla selittää pelkästään niiden paikallaan pysyvyyden, muodon tai niiden olemassaolon perusteella; niiden täytyy olla kumulatiivisesti yhteydessä menneisyyteensä ja tulevaisuuteensa. Naturalistisen dialektiikan täytyy tutkia niiden potentiaaleja ja niiden sisäistä logiikkaa, että se kykenee johtamaan sen mikä niistä tulisi tulla mikäli järki voittaa. Eettisen “tulisi olla”, joka voi olla objektiivisesti perusteltu, täytyy aina olla ohjenuorana vallalla olevien olosuhteiden haastamisessa ja korjaamisessa, sekä ohjaamassa meidän nykypäivän radikaalien kannattaman reformin, pragmaattisuuden ja subjektivismin yli. Tämän kaltainen dialektinen ymmärtämys, jolla on suunnattomat eettiset seuraamukset, on välttämätön kommunalismiin poliittisen puolen selitykselle.

Ennen kaikkea, dialektinen naturalismi juurruttaa järkeväen yhteiskunnan puolesta käytävän kamppailun ihmiskunnan pitkään ja kivuliaaseen kehitykseen kohti kattavampia yhteiskunnallisia sopimuksia sekä ihmisten subjektiivisuutta. Tarkemmin sanoen se sijoittaa tämän kamppailun yhteiskunnan yhteistyön, vapauden ja itsetietoisuuden potentiaalien kontekstiin. Koska historia ei ole ollut yksisuuntainen vapauden ja itsetietoisuuden laajentuminen, ihmiskunnan tulee pyrkiä tietoisesti kehittämään yhteistyölle perustuvia ja vapaudenhenkisiä instituutioita, jotka edistävät sen kehitystä.⁹ Näin va-

⁷Useat radikaalit teoreetikot ovat yrittäneet pohjustaa demokraattista politiikkaa “yhteiskunnallisiin imaginaareihin” (Castoriadis) tai “demokraattiseen relativismiin” (Fotopoulos), mutta heidän kategoriansa ovat taipuvaisia sulamaan subjektivistiseen postmodernismin sattumanvaraisuuteen ja he epäonnistuvat selittämään sen miksi meidän tulisi valita tietty “imaginaari” tai poliittinen lähestymistapa muiden kustannuksella.

⁸Löydät laajemman kuvauksen dialektisesta naturalismista Murray Bookchinin *The Philosophy of Social Ecology: Essays on Dialectical Naturalism* (Montreal: Black Rose Books, päivitetty versio 1995) sekä Janet Biehlin *Dialectics in the Ethics of Social Ecology Finding Our Way: Rethinking Ecofeminist Politics* (Montreal: Black Rose Books, 1991). Bookchinin *Re-enchanting Humanity: A Defence of the Human Spirit Against Antihumanism, Misanthropy, Mysticism and Primitivism* (London: Cassell, 1995) antaa näille filosofisille ajatuksille historialliset juuret.

⁹Ihmisten potentiaalin luoda vapaudenhenkinen yhteiskunta ja kykymme luoda totalitaarinen valtio erojen käsittelyn löydät *Historia, Sivistys Ja Edistys*, (History, Civilization and Progress, Bookchinin *Philosophy of Social Ecology*, s. 159)

paudenhenkinen sosialistinen yhteiskunta ei ole henkilökohtainen valinta tai “imaginaari” (kuten jotkut yhteiskuntaekologit ovat sanoneet viimeaikoina) vaan sitä tulee pitää, kattavan ihmisten kulttuurin ja sen yhteiskunnallisten instituutioiden tutkimuksen jälkeen, yhteiskunnallisena järjestäytymismuotona, joka on sen kaikkein järkiperaisoin muoto. Kommunalistit pitävät nykyistä yhteiskuntaa irrationaalisenä ja pyrkivät löytämään sen mikä on järkiperaista ihmiskunnan historiassa yrityksessä parantaa ihmisten oloita sekä luomaan uudestaan luonnon ja yhteiskunnan välinen suhde. Tämän kaltaisen dialektisen analyysin kumoaa globaalin valtioiden kapitalismin näennäisen “todellisuuden”, sekä myös reformististen poliitikkojen, lobbyajien ja aktivistien pragmaattisen “realismin”, ihmiskunnan yhteiskunnallisen vapauden ja rationaalisuuden potentiaalien aktualisoinnilla.¹⁰

Toiseksi dialektinen lähestymistapa on välttämätön että ymmärrettäisiin latenti paine valtion ja kunnan välillä. Tämä historiallinen konflikti on perustaltaan antagonistinen ja yhteisöjen elämän ja kunnallisen demokration elvyttäminen voidaan aktualisoida ainoastaan valtion tuhoamisen kautta. Kontrastina kuntaan, joka on potentiaaliltaan sekä sen täydessä aktualisaatiossa elinvoimainen suora demokratia, valtio, keskitetty ja ammattilaistunut väkivallan yhteiskunnallinen monopoli, ei koskaan ole, oman sisäisen logiikkansa ansiosta, demokraattinen vaan pikemminkin totalitaarinen, kuten viime vuosisata osoitti. Ajoittain tämä latenti paine kunnan ja valtion välillä purkautuu tuhoisiin yhteiskunnallisiin konfliktihin, mutta enimmäkseen tämä konflikti on hiljainen, jossa kunnalliset vapaudet menettävät tilaa jatkuvasti ammattilaistuneelle valtiojohtoiselle eliitille. Valtion kanssa ei voi olla kompromissia vapaudenhenkisen ja ekologisen yhteiskunnan luomisessa, koska kaikki valta minkä kunnat saavat on valtiovallan kustannuksella sekä sama päinvastoin. Tämän myöntäminen on yksi vapaudenhenkisen kunnallispolitiikan tärkeimmistä piirteistä ja se määrittää sen oikean historiallisen roolin.

Lopulta kommunalistit tuovat tämän dialektisen lähestymistavan aktivismin kentälle. Kommunismi julistaa että demokraattisten kuntien konföderaatit muodostaa institutionaalisen rakenteen järkevälle ja ekologiselle yhteiskunnalle. Julkisen kentän elvyttäminen tarjoaa laajan työalan radikaaleille aktivisteille. Kommunalistien täytyy varmastikin kehittää selkeitä ohjelmia siitä kuinka he voivat tehdä tästä näkemyksestä asteittain totta. Meidän kaipaamamme yhteiskunnallinen vallankumous vaatii pitkän ja epätasaisen prosessin läpikäymisen. Huolellisesti muotoillut ohjelmat ovat tämän takia keskeisiä ja ne muodostavat dialektisen hetken omassa työssämme aktivisteina. Vaatien lopulta yhteiskunnan täyttää uudelleenmuotoilua vapaudenhenkisesti ja egalitaarisesti, ohjelmalliset vaatimuksemme auttavat meitä toimimaan vallankumouksellisina taantumuksen aikakaudella. Itseasiassa,

¹⁰Se ero minkä Hegel teki Science of Logic kirjassa “todellisuuden” (Realität) ja “aktuaalisuuden” (Wirklichkeit) on perustavaa sille mitä pidämme “todellisenä”.

kommunistiset ohjelmat ovat yhteys ihanteidemme ja elämämme todellisuuden välillä. Nämä ohjelmat tekevät meille mahdolliseksi sen että säilytämme utooppiset kaipaaksemme samalla kun otamme osaa käytännölliseen politiikkaan ja aktivismiin.

Tämä kapitalistinen yhteiskunta pakottaa kommunistit ottamaan mitä omistautuneimman aseman sitä vastaan, kuitenkin jokaisen täytyy tunnistaa että vallankumouksellinen muutos vaatii kypsymisprosessin. Yhteiskunnallinen vallankumous ei tule seuraamaan siitä että joku napsauttaa sormiaan tai heittää tiiliskiven, varsinkaan nykypäivänä, kun emme todennäköisesti saa mobilisoitua suuria väkijoukkoja kunnallisen demokratian ja yhteiskunnallisen vallankumouksen banderollien alle.¹¹ Suuri Ranskan vallankumous oli itsessään pitkä Pariisin asukkaiden yhteiskunnallisen kypsymisen seuraus ja se tuli mahdolliseksi lähes vuosisadan Valistuksen yhteiskunnallisen ajattelun ja filosofian jälkeen.

Tällä en tarkoita että meidän on pakko odottaa kunnes väestö spontaanisti nousee kapinaan tai rajoittaa itsemme pelkästään levittämään ajatuksia. Kommunalismi kannattaa politiikkaa, jonka päämääränä on väestön mobilisointi, valistus ja valtaan saattaminen kansankokousten perustamisen ja radikaalin yhteiskunnallisen ohjelman esittelyn kautta.¹² Tässä mielessä, yhteiskunnallinen vallankumous tulee olemaan “lopullinen konflikti”, joka kumoaa kapitalismin ja valtion lopullisesti. Niin pitkälti kuin yhteiskunnalliset prosessit eivät ole ennalta määriteltäviä, järkevän yhteiskunnan luomisen täytyy olla mitä tietoisin pyrkimys radikaalien aktivistien osalta: “faktojen maailma ei ole järjelle perustuva vaan se täytyy *tuoda* sen valon alle.”¹³ Radikaalien tulee tuoda järjelle perustuva yhteiskunta sen aktualisaatioon järkevän oivalluksen ja tarkoitusta palvelevan tahdon kautta, jolle dialektinen lähestymistapa ja järjestäytyneet ihmisten toiminta on korvaamatonta.

Kommunistiset ohjelmat

Karl Marx ymmärsi selkeästi tämän vastuun kun hän totesi että meidän ei tulisi ainoastaan pyrkiä ymmärtämään maailmaa, vaan myös muuttamaan

¹¹Viime aikaiset protestit Seattlessa, Prahassa ja Genovassa ovat varmasti olleet massiivisia mobilisaatioita, mutta niiden esiin nostamat aiheet ovat olleet epäselviä ja — sen sijaan että ne olisivat luoneet kypsän poliittisen luovuuden muodon — ne ovat olleet rajoitettuja pelkkään protestointiin. Kamppailu järkevän yhteiskunnan puolesta täytyy olla väestön valistuksen ja radikaalin organisoimisen prosessi.

¹²Kansankokoukset tulevat itse olemaan kaikkein soveliampia instituutioita joissa voimme esittää ja kamppailla ohjelmallisten vaatimustemme puolesta. (Tulee varmasti olemaan alueita luokkataistelulle ja vaatimus riiston lopettamiseksi on keskeinen osa kommunalistista agendaa.)

¹³Herbert Marcuse, *Reason and Revolution: Hegel and the Rise of Social Theory* (Boston: Beacon Press, 1941), s. 156, korostus on alkuperäinen.

sitä.¹⁴ Kommunalististen järjestöjen täytyy pyrkiä kehittämään ohjelmia ja tuoda näin filosofinen lähestymistapansa yhteiskunnallisen analyysin ja teorian kentältä poliittisen aktivismin kentälle. Ohjelmalliset vaatimukset voivat esittää radikaaleja kommunalistisia ideoita selkeällä ja tiiviillä tavalla. Tarkemmin, noiden vaatimusten täytyy kulkea ihanteestamme tulevaisuuden yhteiskunnaksi kaikkein lähimpiin huolenaiheisiin. Vallankumouksellisessa teoriassa tätä paineen kasvatusta on kutsuttu maksimi ja minimi vaatimuksiksi, sekä välttämättömiksi välivaiheen vaatimuksiksi. Ajatus maksimi ja minimi ohjelmista muotoiltiin ensimmäisen kerran Sosialistisessa Internationaalissa ja se on edelleen huomattavissa määrin pätevä. Ohjelmallinen käytäntö auttoi monien sosialististen puolueiden ja radikaalien organisaatioiden kasvua ja vaikutusvaltaa, mutta valitettavasti niiden rajoitettu valtion ymmärtämys ei johtanut niitä sosialistiseen yhteiskuntaan vaan lopulta niiden omaan rappeutumiseen ja järjestelmään sulauttamiseen.

Kommunistien täytyy ottaa mallia tästä ohjelmallisesta lähestymistavasta, että he voivat luoda kaikkein sopivimman vallankumouksellisen käytännön joka sopii ajallemme. On itsestään selvää että kommunalistien tulisi ottaa osaa arkipäiväisiin yhteiskunnallisiin kamppailuihin ja ottaa osaa jokapäiväiseen poliittiseen elämään. Tässä mielessä kommunalismi lisää uuden puolen perinteiseen anarkismiin ja sosialismiin, koska se elvyttää poliittista elämää autenttisenä kenttänä vallankumoukselliselle toiminnalle. Osanoton ei tarvitse ottaa liberaalin reformismin muotoa jos visualisoimme pitkäaikaiset päämäärämme radikalisoimalla kaikkia vaatimuksiamme jokaisella askeleella. Kommunalististen vaatimusten täytyy asettaa välittömät kamppailut syvällisempien yhteiskunnallisten kysymysten kontekstiin ja tehdä tarve vallankumoukselliseen muutokseen kiireellisemmäksi ihmisten tietoisuudessa. On olemassa aineellisia, kulttuurillisia ja psykologisia tarpeita, jotka täytyy täyttää ennen kuin vallankumous onnistuu ja kommunalistit vastaavat tähän ohjelmillaan ja toiminnallaan.

Kommunalististen ohjelmien dialektiikka on niiden kehityksellisessä päämäärässä, eli vaatimusten radikaalissa kasvattamisessa. Vuosien 1789-94 suuressa Ranskalaisessa vallankumouksessa oli aalto uusia vallankumouksellisia instituutioita, joista monet — ironista kyllä — olivat monarkian ja kansallisen parlamentin luomia, mutta kansa muutti ne vastaamaan heidän kasvaviin tarpeisiinsa ja demokraattisiin pyrkimyksiinsä. Esimerkiksi Pariisilaiset sektiöt rakennettiin alueen äänestäjien yleiskokouksista, jotka monarkia perusti valitsemaan edustajat Estates-Generaliin. Sektionaalisten yleiskokousten perustamisen ja valtaan saaton, niiden avaamisen kaikkein köyhimmille yhteiskunnan osille ja laajan erilaisista vastuista hoitavien komiteoiden joukon äänestämisen kautta tämä vallankumous saavutti kattavan mittasuhteen ja

¹⁴“Filosofit ovat vain tulkinneet maailmaa eri tavoin; päämäärä on kuitenkin muuttaa sitä” Karl Marx, Theses on Feuerbach, The Marx-Engels Reader, toim. Robert C. Tucker (New York and London: W.W. Norton & Co., 1972), s. 145.

se uhkasi jopa itse Jacobiinista valtiota.

Valitettavasti vallankumoukselliset epäonnistuivat varmistamaan sektionaalisen demokratiansa ja itse vallankumouksen jatkuvuuden, pääosin koska he eivät olleet organisoituneita ja he epäonnistuivat kehittämään johdonmukaisen teorian ohjaamaan heidän käytäntöään. Nykypäivän vallankumouksellisilla ei ole varaa antaa tapahtumien sokeasti päättää yhteiskunnallisen vallankumouksen suunnasta, vaan meidän täytyy oppia menneiden vallankumousten saavutuksista, tappioista ja puutteista tekemällä huolellista historiallista tutkimusta. Kommunalismi yhdistää vapaudenhenkiset päämäärät vapaudenhenkisiin keinoihin ja radikaalien aktivistien tulisi työskennellä esitelläkseen ja asteittain kehittääkseen vallankumoukselliset instituutiot, sekä hoivata uutta Valistusta. Valmistautuminen ja organisaatio ovat ratkaisevan tärkeitä vallankumoukselliselle projektille ja siirtymälle vapaudenhenkiseen ja ekologiseen yhteiskuntaan. Radikaalien tulisi käyttää ohjelmallisia julkistuksia ja esitelmiä korvaamattoman arvokkaana avaimena tähän muutokseen.

Joka tapauksessa, minun täytyy korostaa että kommunalistisia ohjelmia ei tarkoiteta tarjoamaan pohjapiirrustusta yhteiskunnalliselle uudelleenorganisaatiolle. Vallankumouksellisen projektin utooppinen puoli on välttämätön että säilytetään järjelle perustuvan tulevaisuuden toivo. Ennen kaikkea, meillä on eettinen omistautuminen muuttaa maailma järjelle perustuvaksi, eikä yksikään ohjelma tai suunnitelma voi koskaan korvata tätä dialektista ymmärtämystä. Pikemminkin se täydentää sitä käytännöllisellä toiminnalla ja demokraattisilla järjestäytymistavoilla.

Potentiaalit ja tarve ohjelmalliselle muutokselle

Vapauttavan poliittisen liikkeen täytyy johtaa potentiaalit yhteisöistä ja kulttuureista ja nämä hetket täytyy saada pysyviksi sen ohjelmissa. Näiden ohjelmien täytyy olla joustavia ja sovellettuja paikallisiin tilanteisiin, puhutellen välittömiä tarpeita tarjoamalla radikaaleja ratkaisuja niihin. Mutta vaikkakin minimi vaatimukset täytyy soveltaa paikallisesti ja alueellisesti, tietyt maksimi vaatimukset ovat tarpeellisia mikäli ohjelman toivotaan pysyvän kommunalistisena, kuten kaiken hierarkian ja herruuttamisen muotojen lopettaminen, kunnallisten konfедераatioiden perustaminen ja uuden moraalisen talouden järjestelmän perustaminen. Lyhyesti sanoen, kommunalistit tulevat taistelemaan näiden vaatimusten puolesta pyrkien siihen että kapitalismin ja valtion meidän päallemme asettamat rajoitukset murrettaisiin viimein ja aktualisoitaisiin järjelle perustuva yhteiskunta.

Näiden ohjelmien sisältö voidaan johtaa paikallisista perinteistä, institutionaalisista rakenteista, yhteiskunnallisista kamppailuista, kulttuurillisista piirteistä ja varsinkin ihmiskunnan historiassa piilevistä latenteista vapaut-

tavista potentiaaleista.¹⁵ Että autettaisiin niiden aktualisaatioita kommunalistien täytyy antaa näille ohjelmille johdonmukainen ja artikuloitu muoto. Lähes päivittäin nousee esille aiheita jotka vaativat julkista huomiota, kuten koulun sulkeminen, joen saastuttaminen, rasistiset hyökkäykset maahanmuuttajia kohtaan tai ostoskeskuksen rakentaminen. Kun tämän kaltaisia aiheita nousee esille, kommunalistien tulisi nostaa äänensä sanoakseen mielipiteensä kaikkialla ja yhdistää erityiset aiheet yleisempiin aiheisiin.

Ajatellaan esimerkiksi yhteiskunnallista ongelmaa kuten nyt käynnissä olevaa hyökkäystä julkisten palveluiden kimppuun. Monin paikoin teollisissa maissa, uusliberaali kapitalismi tuhoaa niitä hyvinvointia edistäviä etuja, jotka aikanaan auttoivat kapitalismia selviytymään menneistä kriiseistä. Nykypäivän Norjassa julkisia palveluita tuhotaan asteittain yksityistämisen ja rationalisaation nimeen, ikään kuin ihmiset, yhteisöjen elämä ja kulttuuri olisivat kulutettavia tuotteita jotka hylätään tai jopa myydään markkinoilla. Monet ihmiset ymmärtävät tämän selkeästi mutta he pitävät tätä prosessia vastaan toimimista tai edes mielipiteidensä ääneen sanomista vaikeana. Yleinen vastustus tällaista politiikkaa vastaan on usein rajoitettu kapitalistisen rakenteen sisällä työskentelyyn. Tässä mielessä kommunalisteilla on paljon annettavaa ajatuksillaan kunnallistamisesta, konfederalismista ja kansankousten perustamisesta. On mahdollista ottaa lähes minkäläinen yhteiskunnallinen tai ekologinen ongelma tahansa, uudelleen muotoilla se osana kommunalistista ohjelmaa ja pyrkiä näin saamaan julkista huomiota ongelman alkuperälle eikä pelkästään sen vaikutuksiin.

Kontrastina postmodernismille ja poststrukturalismille, kommunalismi ajaa johdonmukaista joukkoa ajatuksia, jotka ovat yhteiskunnallisesti relevantteja ja sovellettavissa aikaamme. Sen lopullinen päämäärä on lopettaa porvarillinen yhteiskuntajärjestys, joka köyhdyttää yhteiskuntaa ja tuhoaa luonnon maailmaa. Vaikka se oli kerran todellinen yhteiskunnallinen voima, vasemmisto on nyt menettänyt alaa joukolle individualistisia "imaginaareja", mystisismille, erilaisille hengellisyyksille ja partikularistisille identiteeteille tai henkilökohtaiseen kapinointiin. Kapitalismi ja valtio vaikuttavat olevan kokonaan juurtuneita ja itsevarmoja ja tulee vaatimaan vakavan vastauksen — lopulta omistautuneen, organisoituneen ja oikeasti *poliittisen* liikkeen — että niiden perustaa ravistettaisiin. Nämä instituutiot eivät tule katoamaan itsestään tai koska henkilökohtaista käytöstä muutetaan tai perustetaan hyväntahtoisia kommunitaarisia yrityksiä — vallan saavuttaneen kansan täytyy kumota ne. Tässä ei ole kyse leikistä, akateemisesta harjoituksesta tai teatralisesta toiminnasta, eivätkä radikaalit aktivistit voi olla ilman teoreettista, poliittista ja elettyä käytäntöä, joka ottaa osaa yhteiskunnalliseen muutok-

¹⁵Dan Chodorkoff "Social Ecology and Community Development", *Society and Nature*, vol. 1, no. 1 (1992); ja Janet Biehlin "The Revolutionary Potential of the Municipality" puhe joka pidettiin Libertarian municipalism Conferencessa Plainfieldissä, Vermontissa, 1999 (julkaisematon); ja varsinkin Murray Bookchinin "The New Municipal Agenda", s. 201-245, *From Urbanization to Cities*.

seen — jotka kaikki ovat yhdistyneitä joukkoon johdonmukaisia poliittisia ajatuksia.

Kommunistiset ohjelmat voidaan muotoilla ja esittää eri tavoilla, mutta ne perustuvat lopulta nämä vaatimukset esittävien organisaatioiden kestävyteen ja pitkän matkan omistautumiseen. Vallankumouksellisten kommunistien täytyy rakentaa vahvoja organisaatioita, jotka energeettisesti sanovat vaatimuksensa ja pyrkivät laajentamaan yhteiskunnallista tietoisuutta, sekä ottavat osaa kuntien rakenteen uudelleen muotoiluun. Kaikilla mailla ja alueilla on omat erityiset perinteensä suositusta hallintomuodosta, samalla kun he jakavat universaalin potentiaalin kansalaisuuteen ja yhteiskunnalliseen vallankumoukseen. Paljon riippuu siitä kykenevätkö vallankumoukselliset käyttämään näitä mahdollisuuksia, opetuksen ja valtaan saattamisen kautta, että ihmiskunta tuotaisiin uudelle historialliselle kehitystasolle.